

Multiple Sclerose

MS leidt tot diverse klachten. Het is verstandig om al in het beginstadium van multiple sclerose naar een revalidatiearts te gaan.

Home › Revalidatie › Volwassenenrevalidatie › Multiple Sclerose

De woorden multiple sclerose betekenen: harde plekken die op meerdere plaatsen voorkomen (multiple = meervoudig; sclero = hard). Multiple sclerose is een ziekte van het centrale zenuwstelsel (hersenen en ruggenmerg). Bij Multiple Sclerose ontstaan op meerdere plaatsen in het centrale zenuwstelsel ontstekingen en later harde plekken (plaques). Hierdoor werkt het centrale zenuwstelsel niet goed meer. Dit leidt tot verschillende soorten klachten, waaronder verlammingen en verstoringen van het gevoel. Het is verstandig om al in het beginstadium van MS naar een revalidatiearts te gaan.

Wat houdt revalidatie in?

Tot op de dag van vandaag is multiple sclerose niet te genezen. Revalidatie kan het leven met MS wel een stuk makkelijker maken. Tijdens een revalidatieperiode probeert een behandelteam met specifieke deskundigheid op het gebied van MS u te leren zo goed mogelijk om te gaan met uw beperkingen bij dagelijkse activiteiten. Door middel van adviezen en door te oefenen leren zij u hoe u bepaalde activiteiten nog kunt uitvoeren (zo nodig met medicatie, hulp of aanpassingen) en hoe u uw energie het best kunnen verdelen. Er is ook specifiek aandacht voor uw naasten met uitleg over de ziekte, en hoe hiermee zo goed mogelijk om te gaan.

Wanneer is revalidatie zinvol?

Revalidatie bij MS is eigenlijk altijd zinvol. Of het nu gaat om verlamming van spieren, verminderde coördinatie bij bewegen of andere klachten als gevolg van MS. Ook wanneer u meer algemene vragen heeft over zelfstandig functioneren kunt u bij ons terecht. Afhankelijk van de ontwikkeling van uw MS zullen er waarschijnlijk meerdere behandelperiodes voorkomen. Tussen deze behandelperiodes staat u onder controle van de revalidatiearts.

Wanneer is revalidatie niet zinvol?

- Ernstige vermoeidheid kan het volgen van revalidatie binnen Rijndam hinderen. Zo mogelijk wordt dan gekeken of revalidatie aan huis of in de directe omgeving kan worden geboden.
- Als het leervermogen ernstig is aangedaan, kan het zijn dat revalidatie niet zinvol is. Wel kan het in deze situatie zinvol zijn de naasten wel te adviseren hoe om te gaan met de situatie.

Speciale programma's

Locaties [Westersingel \(https://www.rijndam.nl/locaties/westersingel\)](https://www.rijndam.nl/locaties/westersingel)

Om de functionele loopvaardigheid te verbeteren, beschikt Rijndam over een innovatieve loopband, genaamd de C-Mill. De C-Mill is een loopband waarop via een beamer obstakels en stapdoelen worden geprojecteerd. Door regelmatig te trainen op de C-Mill, lopen patiënten niet alleen minder risico om te vallen, maar ook hun angst om te vallen, wordt verminderd.

› **Meer informatie (<https://www.rijndam.nl/speciale-programmas/c-mill-innovatieve-loopband>)**

Groepstraining 'Blijven werken'

Locaties [Erasmus MC \(https://www.rijndam.nl/erasmusmc\)](https://www.rijndam.nl/erasmusmc)

Indien u betaalde arbeid verricht en zo lang mogelijk wil blijven werken of stapsgewijs wilt afbouwen, dan kan de groepstraining 'Blijven werken' u hierin ondersteunen. De training bestaat uit zes interactieve bijeenkomsten van twee uur, gegeven door een arbeidsonderzoeker en ergotherapeut. Tijdens de training wordt samen een plan gemaakt met als doel om ongewenste uitval van werk te voorkomen, uit te stellen of uw werk naar tevredenheid af te bouwen.

› **Meer informatie (<https://www.rijndam.nl/speciale-programmas/groepstraining-blijven-werken>)**

Groepstraining Zelfmanagement 'PEPP4ALL'

Locaties [Erasmus MC, \(https://www.rijndam.nl/erasmusmc\)](https://www.rijndam.nl/erasmusmc)
[Albert Schweitzer ziekenhuis \(https://www.rijndam.nl/contact/albert-schweitzer-ziekenhuis-dordwijk\)](https://www.rijndam.nl/contact/albert-schweitzer-ziekenhuis-dordwijk)

De PPEP4ALL (Patiënt en/of Partner Educatie Programma voor alle chronisch zieken) is een zelfmanagementprogramma voor mensen met een chronische aandoening en/of hun partners of mantelzorger. De PPEP4ALL biedt handvatten om te leren omgaan met de psychische, emotionele en sociale gevolgen van het leven met een chronische aandoening.

› **Meer informatie (<https://www.rijndam.nl/speciale-programmas/groepstraining-zelfmanagement-pepp4all>)**

Looppoli

Locaties [Franciscus Gasthuis \(https://www.rijndam.nl/contact/sint-franciscus-gasthuis\)](https://www.rijndam.nl/contact/sint-franciscus-gasthuis)

De looppoli is voor patiënten met een neurologische aandoening aan de zenuwen of in de hersenen en problemen met het lopen zoals struikelen en vallen, pijnklachten en stijfheid in een of beide benen. Patiënten worden beoordeeld door een revalidatiearts voor hun loopprobleem en aansluitend door een fysiotherapeut voor gestructureerd lichamelijk

onderzoek en video-opnamen van het lopen.

› **Meer informatie** (<https://www.rijndam.nl/speciale-programmas/looppoli>)

Schoenenspreekuur

Locaties:

Albert Schweitzer ziekenhuis , (<https://www.rijndam.nl/contact/albert-schweitzer-ziekenhuis-dordwijk>)

Beatrixziekenhuis, (<https://www.rijndam.nl/contact/beatrixziekenhuis>)

Erasmus MC, (<https://www.rijndam.nl/erasmusmc>)

IJsselland Ziekenhuis, (<https://www.rijndam.nl/contact/ijsselland-ziekenhuis>)

Franciscus Gasthuis, (<https://www.rijndam.nl/contact/sint-franciscus-gasthuis>)

Franciscus Vlietland, (<https://www.rijndam.nl/contact/vlietland-ziekenhuis>)

Westersingel (<https://www.rijndam.nl/locaties/westersingel>)

Hebt u problemen met uw voeten? Als u goed wilt kunnen lopen zijn schoenen heel belangrijk. Als u geen confectieschoenen meer kunt dragen, krijgt u een indicatie voor orthopedisch schoeisel. U komt dan naar ons schoenenspreekuur. De revalidatiearts beschrijft dan waar uw schoenen aan moeten voldoen om uw klachten te verminderen. De schoenmaker zorgt voor uw schoenen aan de hand van die beschrijving. De schoenen zijn of afkomstig van een gespecialiseerde schoenenfabrikant of naar maat gemaakt. En natuurlijk geeft u als patiënt aan welke voorkeuren u heeft als het gaat om comfort en uiterlijk.

› **Meer informatie** (<https://www.rijndam.nl/speciale-programmas/schoenenspreekuur>)

Spasmespreekuur

Locaties: Westersingel, (<https://www.rijndam.nl/locaties/westersingel>)

Albert Schweitzer ziekenhuis , (<https://www.rijndam.nl/contact/albert-schweitzer-ziekenhuis-dordwijk>)

Franciscus Gasthuis, (<https://www.rijndam.nl/contact/sint-franciscus-gasthuis>)

Beatrixziekenhuis, (<https://www.rijndam.nl/contact/beatrixziekenhuis>)

Erasmus MC (<https://www.rijndam.nl/erasmusmc>)

Hebt u problemen met spasticiteit? Dan heeft Rijndam een spasmespreekuur. Op basis van uw klachten wordt gekeken welke behandeling het best bij uw klachten aansluit. U kunt hierbij denken aan medicatie, het gebruik van botoxinjecties of de plaatsing van een pompje met spasmeremmende medicijnen. Het spasmespreekuur wordt uitgevoerd door gespecialiseerde revalidatieartsen.

› **Meer informatie** (<https://www.rijndam.nl/speciale-programmas/spasmespreekuur>)

Sportadvies

Locaties: Westersingel (<https://www.rijndam.nl/locaties/westersingel>)

Bent u bij Rijndam onder behandeling en krijgt u begeleiding van een bewegingsagoog? Dan krijgt u automatisch een sportadvies. U onderzoekt met hem of haar de mogelijkheden voor

een passende sport en/of sportvereniging en kunt er al uw specifieke sportvragen kwijt. Het doel is om na de revalidatie in uw eigen leefomgeving het sporten voort te zetten.

Bent u niet in behandeling bij Rijndam? Ook dan komt u mogelijk in aanmerking voor sportadvies. U heeft hiervoor een verwijzing nodig van uw (huis)arts. De revalidatiearts bekijkt vervolgens of een sportadvies zinvol voor u is.

› **Meer informatie (<https://www.rijndam.nl/speciale-programmas/sportadvies>)**

Spreekuur Incontinentie

Locaties* [Westersingel \(https://www.rijndam.nl/locaties/westersingel\)](https://www.rijndam.nl/locaties/westersingel)

Verliest u ongewild urine en/of ontlasting door blaas- en darmstoornissen? Bent u regelmatig geobstipeerd? Zijn die problemen het gevolg van een dwarslaesie of andere aandoeningen? Als u 16 jaar of ouder bent, kunt u terecht bij ons gespecialiseerde incontinentiespreekuur. De continetieverpleegkundige geeft u daar informatie, advies, instructie en begeleiding. Bijvoorbeeld over leefregels, medicijnen en het gebruik van verpleeg- en hulpmiddelen. Ook over de vertrekking van diverse hulpmiddelen wordt advies gegeven.

› **Meer informatie (<https://www.rijndam.nl/speciale-programmas/spreekuur-incontinentie>)**

Technisch spreekuur (ortheses en protheses)

Locaties* [Westersingel, \(https://www.rijndam.nl/locaties/westersingel\)](https://www.rijndam.nl/locaties/westersingel)

[Albert Schweitzer ziekenhuis , \(https://www.rijndam.nl/contact/albert-schweitzer-ziekenhuis-dordwijk\)](https://www.rijndam.nl/contact/albert-schweitzer-ziekenhuis-dordwijk)

[Beatrixziekenhuis, \(https://www.rijndam.nl/contact/beatrizziekenhuis\)](https://www.rijndam.nl/contact/beatrizziekenhuis)

[Erasmus MC, \(https://www.rijndam.nl/erasmusmc\)](https://www.rijndam.nl/erasmusmc)

[Ijsseiland Ziekenhuis, \(https://www.rijndam.nl/contact/ijsseiland-ziekenhuis\)](https://www.rijndam.nl/contact/ijsseiland-ziekenhuis)

[Franciscus Gasthuis, \(https://www.rijndam.nl/contact/sint-franciscus-gasthuis\)](https://www.rijndam.nl/contact/sint-franciscus-gasthuis)

[Franciscus Vlietland \(https://www.rijndam.nl/contact/vlietland-ziekenhuis\)](https://www.rijndam.nl/contact/vlietland-ziekenhuis)

Hebt u problemen bij het dagelijks functioneren? Vaak kunnen hulpmiddelen u dan ondersteunen. Op ons technisch spreekuur beschrijft de revalidatiearts welk hulpmiddel u kan helpen en waar dat hulpmiddel medisch gezien aan moet voldoen. De orthopedisch instrumentmaker maakt op basis daarvan een orthese of prothese. Een orthese ondersteunt de lichaamsfunctie (denk aan een beenbeugel of spalk), een prothese vervangt een functie (denk aan een kunstbeen).

› **Meer informatie (<https://www.rijndam.nl/speciale-programmas/technisch-spreekuur-ortheses-en-protheses>)**

Zit Advies Team

Locaties* [Westersingel, \(https://www.rijndam.nl/locaties/westersingel\)](https://www.rijndam.nl/locaties/westersingel)

[Ringdijk \(https://www.rijndam.nl/contact/ringdijk\)](https://www.rijndam.nl/contact/ringdijk)

Samen met u kijkt het team wat uw problemen, wensen en activiteiten zijn en geven een zitadvies. Op basis daarvan krijgt u een advies over de eisen waaraan een rolstoel moet voldoen om decubitus, overbelasting, spasme en pijn te voorkomen. Soms krijgt u ook tips over het gebruik van de rolstoel en leefregels. Het team bespreekt zijn bevindingen met u of uw naasten. Zo kunt u aan instanties en leveranciers duidelijk maken wat uw wensen zijn.

Duur: Om uw problemen te analyseren en u goed te adviseren zijn een tot drie bijeenkomsten nodig.

Behandelaanpak

Aan de hand van een gesprek, bekijkt de revalidatiearts samen met u welke behandeling nodig is. Op basis daarvan stellen we een behandelplan op. Daarin staat wat we willen bereiken.

Gecombineerd behandelteam

Hoe behalen we bij Rijndam het beste resultaat? Door met een multidisciplinair behandelteam hetzelfde hoofddoel na te streven. Dat behandelteam staat onder leiding van een revalidatiearts. Die kijkt samen met het behandelteam welke doelen voor u haalbaar zijn. Het behandelteam kan verschillend zijn wat samenstelling betreft. Te denken valt aan een fysiotherapeut, ergotherapeut, logopedist, bewegingsagoog, maatschappelijk werker of psycholoog. Natuurlijk stemmen we de revalidatie zo goed mogelijk af op uw situatie. En we adviseren u wat u zelf kunt doen, wat u kunt oefenen en wat voor hulpmiddelen u nodig hebt. Uw eigen rol in de behandeling is uitermate belangrijk.

[Lees meer over de specialisten binnen het behandelteam in de uitgebreide omschrijving per functie.](http://www.rijndam.nl/revalidatie/volwassenenrevalidatie) (<http://www.rijndam.nl/revalidatie/volwassenenrevalidatie>)

Behandelvorm

Aan de hand van de ernst van de problematiek, uw mogelijkheden en onze observaties bepalen we hoe we gaan behandelen. We nemen u op in onze kliniek of we behandelen u poliklinisch.

Poliklinische behandeling

Bij behandeling in de polikliniek verblijft u gewoon thuis. U komt steeds op afspraak voor behandeling naar Rijndam.

Opname

U komt voor opname naar de locatie Westersingel. Deze vorm wordt met name gekozen als vervoer naar de polikliniek te vermoeiend is.

Behandelduur

Aangezien MS zich op diverse manier uit is er geen standaard behandeltermijn. Veelal gaat het om enkele maanden.

Aanmelden

Poliklinische behandeling

Komt u voor het eerst naar Rijndam? Dan kan uw medisch specialist of huisarts u [online bij ons aanmelden \(/revalidatie/aanmelden-voor-verwijzers\)](#) voor een eerste afspraak. U kunt ook een verwijsbrief van uw huisarts of medisch specialist sturen naar de locatie waar u zich aanmeldt. Wij nemen dan contact met u op.

Is er spoed? Dan kan de medisch specialist of huisarts bellen met de locatie waar u zich aanmeldt.

Opname

Opname gebeurt meestal vanuit het ziekenhuis. De revalidatiearts meldt u voor opname [online of schriftelijk \(/revalidatie/aanmelden-voor-verwijzers\)](#) bij ons aan en vertelt u wat de opnamedatum is. Wilt u meer weten? Bel dan ons opnamebureau op (010) 241 241 2.

Ervaringsverhalen



I don't have to look like a mess, because I have MS

Sinds haar pubertijd kampt Vivian met vermoeidheid en krachtsverlies. Wanneer Vivian voor de 2e keer dubbelziet, verwijst haar huisarts haar naar een neuroloog. Na diverse onderzoeken stelt de deze de diagnose MS. Vivian is dan 31 jaar. [Lees meer \(/vivian\)](#)

Aanmelden

(voor verwijzers)

(<https://www.rijndam.nl/revalidatie/aanmelden-voor-verwijzers>)

Locaties

Franciscus Vlietland (<https://www.rijndam.nl/contact/vlietland-ziekenhuis>)

Franciscus Gasthuis (<https://www.rijndam.nl/contact/sint-franciscus-gasthuis>)

IJsselland Ziekenhuis (<https://www.rijndam.nl/contact/ijsselland-ziekenhuis>)

Albert Schweitzer ziekenhuis (<https://www.rijndam.nl/contact/albert-schweitzer-ziekenhuis-dordwijk>)

Beatrixziekenhuis (<https://www.rijndam.nl/contact/beatrixziekenhuis>)

Erasmus MC (<https://www.rijndam.nl/erasmusmc>)

Beatrixziekenhuis, locatie Lingepoli
(<https://www.rijndam.nl/contact/beatrixziekenhuis-locatie-lingepoli>)

› [Zie alle locaties van Rijndam \(/contact\)](/contact)

Revalidatieartsen

drs. D.C.M. de Wit (<https://www.rijndam.nl/revalidatie/revalidatieartsen/drs-dcm-de-wit>)

drs. H.E. van der Hoorn - van Doorn
(<https://www.rijndam.nl/revalidatie/revalidatieartsen/drs-he-van-der-hoorn-van-doorn>)

drs. M.L. Rich (<https://www.rijndam.nl/revalidatie/revalidatieartsen/drs-ml-rich>)

drs. B. Zegers (<https://www.rijndam.nl/revalidatie/revalidatieartsen/drs-b-zegers>)

dr. M. van der Werf (<https://www.rijndam.nl/revalidatie/revalidatieartsen/dr-m-van-der-werf>)

› [Zie alle artsen](https://www.rijndam.nl/revalidatie/volwassenenrevalidatie/multiple-sclerose/artsen)
(<https://www.rijndam.nl/revalidatie/volwassenenrevalidatie/multiple-sclerose/artsen>)

Tip! MS Gids Drechtsteden

Gids met tips en adviezen over de zorg en verzorging bij MS. Voor inwoners van de regio Drechtsteden, maar ook voor anderen die meer willen weten over MS.

[Download de gids \(/sites/default/files/msgidsdrechtsteden2014.pdf\)](/sites/default/files/msgidsdrechtsteden2014.pdf)

Specialisten in revalidatie

Volwassenenrevalidatie | Kinderrevalidatie | Arbeidsrevalidatie | Orthopedietechniek

© 2020 Rijndam